

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

... Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aard'rijk dat de Heere vervloekt heeft ...

Genesis 5 : 29b

De mens van deze wereld zoekt troost. De wereld na de val is vol moeite en verdriet. Allerlei ellende beheerst het leven en het bestaan van iedere dag. Velen proberen voor die werkelijkheid de ogen te sluiten en leven, alsof er geen narigheid bestaat.

't Leven kan ook mooi lijken, maar 't is uiteindelijk niets anders dan schijn. De zonde heeft een zee van tranen veroorzaakt. En zonder die oorzaak te verstaan en in te leven, heeft de mens hier beneden toch een gevoel van onvoldaanheid. En daarom is hij troost-zoeker.

We behoeven niet ver te zoeken om dat te zien. Duizenden gaan heen om een voetbalwedstrijd te zien, haasten zich, alsof hun leven er vanaf hangt, om het genot van dat spel toch maar niet te missen. Anderen zoeken troost op een andere wijze in het kunstlicht der wereld. Sommigen zelfs op een meer hoogstaande manier in wetenschap of kunst. Uiteindelijk blijft het voor allen een rusteloos zoeken. Voor een tijd kan men menen bevrediging gevonden te hebben, maar uiteindelijk blijkt het, dat de mens van deze wereld troosteloos wegsterft. Alleen die de oorzaak van de ellende leert in het licht van Gods Wet door den Heiligen Geest zal een troostzoeker worden, die niet bedrogen uitkomt. Want die vindt rust in de enige troost in leven en in sterven, die alle ellende vervult.

In de eerste wereld voor de zondvloed wordt ons de naam genoemd van één, die de troost zocht, die alleen behoudt. Het is Lamech uit het geslacht van Seth. Hij is het tegenbeeld van Lamech uit het geslacht van Kaïn, die in Genesis 5 genoemd wordt. Kaïn zelf had de dood liever gehad dan het leven en in zijn geslacht was het troostzoeken-buiten-God openbaar gekomen.

Lamech en zijn gezin vormen een hoogtepunt van het zoeken van die troost. Rijk heeft hij het naar de maatstaf van de wereld. Hij krijgt veel kinderen met veel talenten en veel gaven. Uitvinders zijn zij van grote bekendheid. Maar Lamech de Kaïniet leeft voorbij aan de vloek die God na de val gesproken heeft. Hij bouwt het cultuurleven op buiten God. En in ijdele trots zingt hij zijn lied: „voorwaar ik sloeg wel een man dood om mijn wonde en een jongeling om zijn buile, want Kaïn zal zeventovendig gewroken worden, maar Lamech zeventig maal zeventigmaal”.

In 't verbroken Werkverbond denkt hij door eigen kracht zichzelf te kunnen bewaren. Maar Die in de hemel woont licht om die trotse taal en laat het zien, dat Hij afsnijdt alles wat buiten God is. Ieder, die van zijn geslacht is, bedenke dit: iedere troostzoeker buiten God vergaat.

Bij Lamech uit het geslacht van Seth, gaat God echter Zijn werk openbaren. In dat geslacht gaat de lijn van Gods genade. In dit hoofdstuk, waarin de doodsklokken telkens klinken: „...en hij stierf ...”, laat de Heere het zien, dat Hij Zijn overblijfsel bewaart in een donkere tijd. Lamech behoort tot dat overblijfsel, en kan niet meedoen met het verval in zijn tijd. Hij ziet het rondom zich al

opkomen, dat de wereld rijp wordt voor het oordeel. Menigmaal zal hij het zichzelf hebben afgevraagd: „wat moet er van terecht komen?”

Toenemende goddeloosheid ziet hij rondom zich. Maar de Heere is hem nog goed. Hij krijgt een zoon als een geschenk van Gods hand: Noach. En dan moeten we niet alleen letten bij deze geboorte op de voortgang van zijn geslacht. Neen, hij weet het, dat dit een bijzonder kind is, dat door God gebruikt zal worden. En ziet, 't is de Geest des Heeren, Die Lamech verlicht, als dit kind geboren is en Die hem een lied doet zingen. Maar dan een geheel ander lied, dan het zwaardlied van de eigengerechte Lamech uit Kaïns geslacht. Het is een Adventslied: ... „Deze zal ons troosten over ons werk ...”

Vergist Lamech zich hier niet? Dit kind is toch niet het beloofde Zaad, de Christus? Och, de Heilige Geest vergist Zich niet. Het overblijfsel hoopte telkens, als er een zoon geboren werd, dat het de Christus zou zijn. Maar 't. gaat ten diepste om de Geest, Die in Lamech werkt en Die hem doet zingen van het beloofde Zaad, in Wien troost bereid wordt. Lamech kende zijn ellende en de ellende van zijn geslacht. Hij heeft wel ernst leren maken met de vloek, die God gesproken had. Daar kon hij niet overheen leven. Elke dag kwam hij die vloek tegen in het werk zijner handen. Hij moest de strijd des levens strijden tegen de doornen en distelen, die de aarde voortbrengt. Smart op smart overkwam hem hier beneden. En hij kon die smart niet weglachen, zoals het gebeurde in de tenten van Kaïns geslacht. Want hij weet het, waar deze smart vandaan komt: „vanwege het aard'rijk dat de Heere vervloekt heeft”. Hij zucht eronder en ziet uit naar die troost, die in de moederbelofte is toegezegd. 't Geheim van zijn troostzoeken is het werk van den Heiligen Geest. Die Geest heeft hem gegrepen in het midden van die goddeloze wereld. Die Geest heeft zijn ogen geopend voor de vloek en doet hem beven vanwege de oordelen, die rechtvaardig komen moeten. Die Geest drijft hem uit naar wat de Heere heeft toegezegd. Op Goddelijke beloften mag hij hopen, dat de Heere het doen zal. Ja, als hij dan zijn zoon in de geboortewieg ziet liggen, dan klinkt het door: „Deze zal ons troosten ...”

Wat bijzonder nodig is het voor ons zó advent te beleven. Christus is gekomen in de kribbe van Bethlehem, maar wij hebben nodig de vruchten van Zijn komst voor eigen hart en leven. Zonder kennis van onze verloren toestand blijven deze ons vreemd. Alleen wie eigen doemwaardigheid leert kennen, leert uitzien naar de troost in het gekomen Kind. Zucht gij eronder? Juist voor een waarachtig zuchtend volk kan het Kerstfeest worden.

Deze zal ons troosten! Hoe is het vervuld in het Kind van God geschonken. Wij geloven, dat hier de naamgeving van Noach verbonden is met het lied, dat Lamech zingt. Troosten wordt werkelijkheid, omdat Noach de rustaanbrenger is. Noachs naam heeft immers het woord „rust” in zich. En Noach was het instrument om door de golven van het gericht heen rust te geven en zo te troosten.

Maar dit dan heerlijk geopenbaard in het Kind van Bethlehem. Hij troost, omdat Hij de Rustaanbrenger is. Hij brengt rust aan, door Zichzelf als Borg te gaan geven voor een doodschuldig volk. Bethlehem verkondigt het: hier ligt Hij, Die rust aanbrengt door

Van de administratie

Het is alweer voor het laatste nummer van de 16e jaargang van ons blad, dat we dit stukje schrijven. Het jaar 1981 is weer bijna ten einde. Dit leert ons allen, of we nu oud of jong zijn, dat alles hier beneden voorbij gaat en ook wij hier geen blijvende stad hebben. Maar zoeken we nu ook de toekomstige stad, die eeuwig is en waarvan God de Kunstenaar en Bouwmeester is? Veel abonnees van ons blad zijn in 1981 overleden, maar we mochten gelukkig weer veel nieuwe abonnees, waaronder ook jongere noteren. Bent u echter al **bezitter** van het Pand, want dat moeten we toch zijn om het Pand te **bewaren**? We wensen dan ook al de abonnees toe dat de uitgave van ons blad nog gebruikt mag worden dat vele jongeren en ouderen **het Pand** mogen vinden en bewaren.

Een pand is iets dat we terug moeten geven, waar we verantwoording van af moeten leggen, wat we er mee gedaan hebben. Het is een groot voorrecht als we dat Pand mogen bezitten, maar het brengt ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee.

Vraag daarom maar veel of de Heere door Zijn Geest ons recht werkzaam wil maken met het ons toebetrouwde Pand.

Ondergetekende en zijn vrouw wensen u gezegende Kerstdagen en een gezegende jaarwisseling toe en spreken tevens de wens uit dat zij in deze rubriek weer veel goede berichten mogen doorgeven.

Voor de laatste keer in 1981: 7 nieuwe abonnees genoteerd en f 195,- aan giften ontvangen. Hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. We ontvingen voor de school van Dundas en Hamilton van H.K. te S. een gift van f 200,- van M.M.R. en J.v.Z.R. te R. ieder een gift van f 50,- en verder van de Chr. Geref. kerk te Nieuwpoort een gift van f 300,-. Voor alles hartelijk dank. Er is dus weer samen f 600,- binnengekomen, wat voor het schoolbestuur erg bemoedigend is.

2. Dit is het laatste nummer van de 16e jaargang. Er zijn nogal wat advertenties. Daarom wordt het een nummer van 6 pagina's. Het volgende nummer zal DV over drie weken uitkomen. Het is de bedoeling dan een acceptgirokaart in te sluiten.

3. De Kerstdagen en de jaarwisseling zijn aanstaande. De Heere geve dat we deze op een rechte wijze mogen meemaken en gedenken. Hij moge al onze lezers en medewerkers ook in de toekomst zegenen met Zijn gunst en ons blad voor velen ten zegen stellen.

B.

voldoening aan het recht Gods voor een vreselijke schuld. En zo alleen kan een troosteloos mens, die geen troost meer kan vinden in iets of in iemand, nog troost bereid worden.

De rust, die ongetroosten in Hem en Zijn verzoenend werk mogen vinden, geeft de ware troost: het tegenwicht tegen alle moeite en verdriet, door de vloek over de zonde. Dan kan Simeon in de tempel het lied van Lamech in vervulling verder zingen.

Hij verwachtte de vertroosting Israëls en met het Kind op zijn armen getuigt hij: „nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord, want mijne ogen hebben Uwe zaligheid gezien.”

Kerstfeest is zo het feest van de vertroosting Gods in het geschenk van Zijn Zoon. Maar ... hoe gaat gij naar dat feest uit? Luid verkondigt de Heere het, dat alleen dat Kind

waarachtig vertroosten kan. Buiten Hem is de eeuwige smart onder de vloek. Welke troost zoekt ge? Staat ge, al leeft ge onder het Woord Gods en worden Zijn bemoeienissen gedurig aan u besteed, toch aan de zijde van de Lamech uit Kaïns geslacht? Vergeet het nooit, dat wij van nature zó zijn. Troostzoekers in het horizontale vlak. Troostzoekers in de dingen van beneden. Daar kunnen we ook onze nette en keurige wandel voor gebruiken. Ook wat sfeer en gezelligheid — op zichzelf genomen niet bezwaarlijk — op de Kerstdagen.

Laat het niets-betekenende van die troost u heden waarschuwen, opdat ge als een hulpeloos mens uitgedreven mocht worden tot Gods Zoon en uit Hem troost ontvangen moogt.

Ziet gij zo naar het Kerstfeest uit? Misschien denkt ge, dat ge nooit troost ontvangen zult. Bemoeidingen in het verleden zijn u niet vreemd, maar nu moet ge alle troostgronden in uzelf verliezen. De swartheid van uw hart is zó groot, dat ge niet meer weet waarheen. Maar voor zo iemand: Kerstfeest tot vertroosting in dit geboren Kind. In Hem vertroosting in Borggerechtigheid, die meegaat over dood en graf tot in het hemelse leven.

D. Slagboom.

DE DORDTSE LEERREGELS

Les 71

HOOFDSTUK V.

Artikel X.

„En diensvolgens spruit deze verzekerdheid niet uit enige bijzondere openbaring, zonder of buiten het Woord geschied, maar uit het geloof aan de beloften Gods, die Hij in Zijn Woord zeer overvloedig tot onze troost heeft geopenbaard; uit het getuigenis des Heiligen Geestes, Die met onze geest getuigt, dat wij kinderen en erfgenamen Gods zijn; eindelijk uit de ernstige en heilige oefening van een goede consciëntie en van goede werken.

En zo de uitverkorenen Gods deze vaste troost in deze wereld niet hadden, dat zij de overwinning behouden zullen, mitsgaders dit onbedriegelijk pand der eeuwige heerlijkheid, zo zouden zij de ellendigste van alle mensen zijn.”

Hebben onze Dordtse vadersen gewezen op de weldaad van de ZEKERHEID DES GELOOFS voor Gods kinderen, zo stellen zij nu in artikel X aan de orde: hoe men tot die zekerheid komt, met de troost, welke hieruit voortvloeit.

Daartoe wijzen zij op het juiste middel, en wel op het GELOOF AAN DE BELOFTEN Gods, die God in Zijn WOORD geopenbaard heeft!

Zo is dus die rijke verzekerdheid te verkrijgen uit het onfeilbare Woord des Heeren, want dáárin liggen Gods beloften zo vast verankerd.

Nu zeggen onze vadersen nadrukkelijk, dat die verzekerdheid nooit te verkrijgen is uit „enige bijzondere openbaring zonder of buiten Gods Woord”.

En dat heeft toch zo menigmaal plaats. Men zoekt dan de zekerheid te verkrijgen door o.a. een hoorbare stem, in hun hart klinkend. En men wacht daarop, soms tijden lang.

Nu deed de Heere dat wel onder het Oude Verbond, toen er nog geen schriftelijke openbaring Gods was, zoals bij de „Aarts-vaders”. Toen maakte God Zijn Woord bekend door middel van „mondelinge aanspraken” (alzo met een hoorbare stem uit de hemel), door „engelen - verschijningen”, „dromen” en „visioenen”, zoals we op de katechisatie geleerd hebben. Maar dat gebeurt nu niet meer.

Kan dan nu een droom nooit eens van enige betekenis zijn? Och ja, in zoverre, wanneer men door een droom gewezen wordt op een gedeelte uit Gods Woord. En dan geeft dus de Heere onderwijs uit Zijn Woord. (Dit even terloops opgemerkt).

„Niet uit enige bijzondere openbaring, zonder of buiten het Woord”. Het staat vast, dat de Heere Zich altijd bedient van Zijn Woord. Hoe vroom men zich kan voordoen, als het niet is gegrond op Gods Woord, dan zal het „geen dageraad hebben”.

En nu geldt dit ook van het zogenaamde „krijgen van teksten”. We bedoelen dus uit Gods Woord.

Wil de Heere dan Zijn volk wel eens niet rijk vertroosten met een bepaalde tekst of met een gedeelte van Gods Woord? Ongetwijfeld. Maar dan diene men nauwkeurig erop te

letten, dat zulk een tekst of zulk een gedeelte van Gods Woord duidelijk past op de toestand, waarin de ziel verkeert, op een bepaalde omstandigheid.

Ook komt het er ten eerste op aan, dat zulk een tekst of gedeelte der Schrift in het juiste verband wordt gesteld. We doelen dit. Toen er eens een beroep tot ons kwam uit één onzer gemeenten, kregen wij een brief van iemand, die ons op 't hart wilde binden, toch beslist die roeping aan te nemen, want zij had daarvoor een waarheid gekregen en wel: „Een stem Gods en niet eens mensen.”

Maar in welk verband komt deze tekst voor? Het was tijdens een rede, welke koning Herodes tot zijn volk hield, omdat men vrede begeerde. Toen riep het volk hem toe: „Een stem Gods en niet eens mensen.” Zie Handelingen 12 : 22.

Zo zijn aan het „krijgen van waarheden” uit Gods Woord gevaren verbonden. Ja, van die aard, dat men zich daardoor bedriegt voor de eeuwigheid, door namelijk de zaligheid erop te bouwen.

Het zijn teksten, welke geheel uit hun verband worden gerukt, of zogenaamde „invallende” teksten of „voorkomende” waarheden, welke men meent van de Heere te hebben ontvangen.

En wat wordt bedoeld met zulke waarheden? Wel, bepaalde waarheden, welke men vroeger wel eens opving die later in het geheugen terugkeerden. Dus zogenaamd van het „onder-bewustzijn” kwamen in het „boven-bewustzijn”.

Zo zijn er mensen, die voor elke kleinigheid een „waarheid” kregen, of een belofte.

Maar de Heere werpt Zijn beloften zo maar niet voor het pakken.

Abraham heeft slechts één belofte gekregen in verband met de geboorte van Izaäk. Alle verdere openbaringen van de Heere waren nadere bevestigingen van die ene belofte.

Zo zijn er ook wondere voorbeelden van het „vergeestelijken” van Gods Woord, het zogenaamde „allegoriseren”. Een voorbeeld hiervan is de geschiedenis van de knecht van Abraham, Eliëzer, die Abraham uitstuurde naar Paddan Aram om een vrouw voor Izak te zoeken, leidend tot het huwelijk van Izak met Rebekka.

Er is maar één voorbeeld van „vergeestelijken”, dat „Goddelijk” is, namelijk van de Heilige Geest. Dat lezen we in Galaten 4:24. Hierin gaat het over de tweeërlei kinderen van Abraham, één uit Hagar en één uit Sara zelf, Ismaël en Izak. En dan lezen we in vers 24: „Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben. Want deze zijn de twee verbonden: het éne van de berg Sinai, tot dienstbaarheid barend, hetwelk is Hagar.”

Mag men dan ook geen „vergelijkingen” maken met bepaalde gedeelten van Gods Woord, zoals bijvoorbeeld uit de reeds genoemde geschiedenis van het huwelijk van Izak met Rebekka, het z.g.n. „analogiseren”? Ongetwijfeld, al is grote voorzichtigheid nodig, met de bede uit psalm 119:66 (onber.): „Leer mij een goede zin en wetenschap.”

Maar nu willen we ook wijzen op een ander soort ernstig gevaar, namelijk op het feit, dat men de zuivere bevindingen van Gods kinderen, welke geheel gegrond zijn op Gods Woord, kwalificeert als „vals mysticisme”. Ja, al meer openbaart zich een ingrijpend euvel, dat men als 't ware geen onderscheid meer stelt tussen de „verwerping” en de „toepassing” van de zaligheid, door Christus aangebracht. Men laat dan beide zaken in elkander opgaan.

Maar keren we terug tot de behandeling van de „verzekerdheid van het geloof” ten opzichte van het bezitten van het geloof, namelijk te zijn en altijd te blijven, ware en levende lidmaten van Gods Kerk, vergeving van zonden te hebben en het eeuwige leven.

Die verzekerdheid wordt dus nooit verkregen „zonder of buiten Gods Woord, namelijk door bijzondere openbaringen. Dat leren wel de Remonstranten, zoals blijkt uit de „Verwerping der dwalingen” hoofdstuk V, artikel V.

En terecht wijzen onze Vadersen erop, dat dit Remonstrantse standpunt tot de grootste onzekerheid leidt, want volgens dit standpunt is er elke dag grote mogelijkheid van afvallen, omdat een bijzondere openbaring „aan zeer weinigen” ten deel valt.

Wat een troosteloze leer van de Remonstranten!

En wat is daartegenover dan de leer onzer Dordtse vadersen als de zuivere leer van Gods

Woord, namelijk de verzekerdheid uit het geloof aan de BELOFTEN Gods, „zeer overvloedig tot onze troost geopenbaard, zoals we lezen in artikel X, en wat ook nader verklaard wordt in artikel XI, in verband met het „niet altijd gevoelen van deze zekerheid der bewaring.”

Nu zijn er nog twee zaken, welke in ons artikel worden genoemd en die een kostelijk middel mogen zijn tot het verkrijgen van de „verzekerdheid des geloofs”, namelijk: het „getuigenis van de Heilige Geest” in het hart van Gods kinderen en „uit de ernstige en heilige oefening van een goede consciëntie en van goede werken.”

Maar hierover iets in een volgende les D.V.
Dr. v.L.

Tijd in Gods hand

Zo heet het boekje waarop we de aandacht willen vestigen. Het gaat over de verantwoordelijkheid voor het leven. Het is een handleiding over abortus provocatus.

Deze bundel — aldus Ir. J. van der Graaf in zijn Ten Geleide — is geschreven met het oog op de aangenomen wet op de abortus provocatus, waardoor het menselijke-leven-in-de-kiem niet meer veilig is. Waar loopt dit op uit? Welk menselijk leven zal er nog wel veilig zijn? En toch, onze tijden zijn in de hand van God. Daarom toch deze hoopgevende titel. God gaat met Zijn volk mee. God draagt de wereld, zolang Hij haar dragen wil, ondanks de afval. Deze bundel wil iets voelbaar maken van de nood van deze tijd, terwijl het vertrouwen op God, die ook vandaag deze wereld draagt, er doorheen straalt.

Het boekje bevat de volgende artikelen:

Ir. J. van der Graaf schrijft over Facetten van het moderne levensgevoel.

Prof. Dr. J. Douma over Abortus — wat ligt er achter?

Mr. G. Holdijk over De consequenties van de nieuwe wet.

Drs. J.H. ten Hove schrijft ook over de consequenties met name voor de arts, voor de verpleegkundige en voor hen die om advies vragen.

Drs. A.B.F. Hoek-van Kooten over de vraag Wat ons te doen staat en

Ds. A. Elshout over Leven in de eindtijd.

Al deze artikelen zijn lezenswaardig. Iedere schrijver geeft zijn eigen belichting. Samen vormen de artikelen een geheel.

Uit een paar artikelen willen we iets overnemen.

Drs. Ten Hove zegt in het gedeelte dat gaat over de consequenties voor de verpleegkundige o.a.:

Het komt op het geloof aan.

Bij de huidige abortuspraktijken — met of zonder abortuswet — zal het voor de verpleegkundige daarom meer dan vroeger op een levend geloof aankomen. Alleen zo'n geloof zal een duidelijk standpunt tot gevolg hebben. Alleen zo'n geloof kan David nazingen met de woorden van Psalm 27. Natuurlijk, wie gelooft dat de overheid een dienaar van Gods is, zal met alle kracht die in hem is, óók proberen langs politieke en juridische weg zijn gelijk of gram te halen. Artikel 20 van de nieuwe abortuswet stelt dat niemand verplicht is mee te werken aan abortus. Daarmee staan verpleegkundigen sterker dan nu op grond van de Middelburgse affaire lijkt. Met de uitspraak van de rechter in die zaak kunnen gynaecologen onwillige verpleegkundigen bang maken. En misschien hun dreigementen nog uitvoeren ook. Dat kan allemaal in een land waar het recht niet meer recht mag zijn, ja waar het kromme recht wordt. Alle mogelijke vormen van onrecht en intimidatie zijn te bedenken. En juist voor degenen, die in de knoop zitten met hun eigen geloof is het dan goed om eens naar de apostel Jacobus te luisteren: „Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt; wetende dat de beproeving van uw geloof lijdzaamheid werkt. Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij volmaakt mag zijn en geheel oprecht, in geen ding nalatig. En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere. Die een ieder mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden. Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die door de wind gedreven en op en neer geworpen wordt. Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere.” En dan

vervolgt Jacobus met nog twee verzen die een verpleegkundige in gewetensnood waar geaborteerd wordt, bijzonder moet aanspreken en de manlijke verpleegkundige mag het woord 'broeder' heel persoonlijk opvatten: „Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen. Maar de broeder, die nederig is, roeme in zijn hoogheid.”

Tot zover Drs. Ten Hove. Nu nog iets uit het artikel van Ds. Elshout:

Hoe heeft de christen in de eindtijd te leven? God, Die het zo beschikte dat wij en de onzen in de eindtijd leven, heeft ons niet in het onzekere gelaten ten opzichte van de vraag hoe Hij wil dat wij in de eindtijd moeten leven. In alle Schriftgedeelten die spreken over de eindtijd komen heel duidelijke richtlijnen voor in verband met het leven in de tijd waarin satan en de zijnen meer dan ooit actief zijn om te verleiden. Dat satan en de zijnen daarbij gebruikmaken van alles wat het denken en doen van mensen ten kwade beïnvloeden kan is iets waar we terdege rekening mee moeten houden. Er bestaat geen enkele twijfel over het antwoord op de vraag of wat er via boeken, tijdschriften, radio en t.v. aan „voorlichting” wordt verspreid van enorme invloed is. Vooral de t.v. is debet aan het morele verval dat onze tijd kenmerkt. Het is satans aard en lust om te verleiden. Hij kan en wil niet anders. Hij verleidt de hele wereld. Dat hij er bijzonder op uit is om hen die tot de christelijke kerk behoren te verleiden moet een ieder van ons duidelijk zijn. Dat hij zich daarbij als een engel des lichts voordoe, behoeft niemand te verwonderen. Hij weet dat hij degenen die bij Gods Woord zijn opgevoed anders moet benaderen dan degenen die nooit van Gods Wil hebben gehoord. Zijn tactiek ten aanzien van mensen die uit Gods Woord zijn onderwezen is altijd nog dezelfde als toen hij Eva (en via Eva ook Adam) verleidde tot zonde. Hij begon met twijfel te zaaien aan hetgeen God gezegd heeft en vervolgde zijn actie tot verleiding met het uiten van een leugen. Dat de Schriftkritiek met de daarmee gepaardgaande twijfelzaaiing en leugenverspreiding tallozen die tot de christelijke kerk behoren of behoorden verleid heeft tot het aanvaarden en aanhangen van leringen en praktijken die de toets van Gods Woord niet kunnen doorstaan, is een feit dat ons slechts met grote droefheid kan vervullen.

De vloedgolven van demonieën die over ons gekomen zijn hebben niet nagelaten al wat christen en christelijk is aan te tasten. Er is geen hart, geen gezin, geen school, geen kerkverband dat onberoerd is gebleven door en na de activiteiten der verleiders. Velen zijn reeds verleid en het is te vrezen dat meerderen zullen volgen. Wat dokters in hun spreekkamers te horen krijgen, wat hulpverleners in opvangcentra aan moeten horen liegt er niet om dat de wereldgelijkvormigheid van christenen in denken, doen en laten ontstellend is. Artsen en andere hulpverleners verklaren met grote stelligheid en eenstemmigheid dat er niets is wat in de „wereld” en onder „wereldse” mensen gebeurt, dat niet ook onder christenen, behorend tot welk kerkverband ook plaatsgreep en plaatsgrijpt. Velen willen dit niet geloven maar het is helaas zo en het is hoog tijd dat wij dat ter harte nemen. Ook onder ons neemt het aantal mensen toe dat wel de lusten maar niet de lasten wil. Laat ons ook in deze nuchter zijn. Doen wij dat niet ... blijven wij bijvoorbeeld denken dat bepaalde praktijken onder onze jonge mensen niet plaatsvinden, dat ouders uit onze kringen niet vragen om anti-conceptica voor hun dochters, dat ouders en anderen behorend tot het reformatorisch volksdeel niet op aborteren aandringen wanneer buiten het huwelijk om een zwangerschap ontstond of wanneer binnen het huwelijk de vrouw „te gauw” zwanger werd, dan sluiten wij onze ogen voor de werkelijkheid. In dat geval verzaken wij onze plicht. Onze roeping om als een lichtend licht en een zoutend zout te zijn in onze wereld die in het boze ligt wordt dan ook niet betracht. Er is meer wereldgelijkvormigheid in ons hart, in ons gezin en in onze kerken dan wij willen weten en erkennen. Dat is de praktijk en zolang dat zo blijft is slechts meer verval, ja meer afval te verwachten. Een ieder van ons beproeve zichzelf en het zijne voor het Aangezicht des Heeren en sla in afhankelijkheid van 's Heeren Geest de hand aan de ploeg tot betrachtning van hetgeen de Heere ons in Zijn

Woord heeft voorgehouden om te doen in de eindtijd. Wat is het nodig om juist in deze tijd dagelijks, ja voortdurend te bidden:

Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast opdat ik mij niet van Uw paan moog' keren en wordt mijn geest door 't kwade licht verrast
ai' laat het mij toch nimmer overheren;
verlos mij Heer' van 's mensen overlast,
dan zal ik U naar uw bevelen eren.

(Psalm 119:67)

We zouden meer uit het artikel van Ds. Elshout willen aanhalen, maar moeten het hierbij laten. Men kope het boekje en leze het!

Het boekje ziet er fris uit. Het telt 149 blz. Het is uitgegeven door uitgeverij Stark Postbus 302, 1794 ZG Oosterend-Texel, onder redactie van Ir. J. van der Graaf. Het kost f. 15,95. De uitgever zendt bij ieder 10e verkocht boekje een exemplaar naar leden van de beide Kamers, artsen enz. ter kennismaking.

Het is jammer dat de correctie te wensen overlaat. Zelfs op de rugzijde van het werkje staat nog een fout. Daar staat ir. J. de Graaf e.a. in plaats van ir. J. van der Graaf e.a. Maar dat doet gelukkig aan de inhoud niets af.

B.

Middelbaar huishoud- en nijverheids- onderwijs

Het bestuur van de Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Amersfoort, bekend door de Van Lodenstein scholengemeenschap voor Mavo, Havo en Vwo, zond een advertentie, die in dit blad is opgenomen, en schreef o.a. het volgende:

Enkele jaren geleden heeft het bestuur van de Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Amersfoort op uitdrukkelijk verzoek van de ledenvergadering aanvragen ingediend voor eigen scholen voor lager en middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs, zodat ook meisjes in eigen kring een verantwoorde opleiding op dit gebied kunnen volgen. Dat daar grote behoefte aan bestaat, blijkt ook wel uit de zorg die hieromtrent op classes en synodes in vrijwel iedere kerk naar voren gekomen is. We zijn dan ook blij dat de Raad van State tot tweemaal toe de beslissingen van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen nietig heeft willen verklaren, zodat we in 1981 hebben mogen beginnen met een school voor lager huishoud- en nijverheidsonderwijs en nu bericht hebben ontvangen te mogen beginnen per 1 augustus 1982 D.V. met een school voor middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs. Inzonderheid vragen we uw aandacht voor de laatstgenoemde school.

Op onze school voor middelbaar huishoud- en nijverheidsonderwijs kunnen meisjes terecht, die van de huishoudschool of MAVO afkomen en een Inas-opleiding van 1 of 2 jaar willen volgen. Verder beginnen we met een opleiding kinderverzorging/jeugdverzorging. Als de belangstelling voldoende groot is, mogen we in 1984 met een opleiding beginnen voor gezins- en bejaardenverzorging en zelfs ook in de toekomst mogelijk met een opleiding voor verpleegkundige. U kunt zich derhalve het belang van een goede start van dit onderwijstype voor onze meisjes voorstellen.

Tot zover de brief van het bestuur. Er was nog een nadere informatie bij, waaruit we ter toelichting het volgende overnemen.

Het doel van de Interim Algemene Schakel-opleiding is jongeren, die onvoldoende mogelijkheden hebben voor het door hen gewenste beroepsonderwijs in dagopleidingsverband en daarnaast te jong zijn om geplaatst te worden als leerling van een in-service-opleiding in de gezondheidssector en in de welzijnssector de gelegenheid te bieden om in dagopleidingsverband onderwijs te volgen, waardoor het kennis- en vaardigheidsniveau in algemene zin wordt verhoogd, de maatschappelijke vorming wordt verdiept en de oriëntatie in de gezondheidssector en de welzijnssector wordt uitgebreid.

Het doel van de opleiding kinderverzorging/jeugdverzorging wordt als volgt omschreven: Deze opleiding is een beroepsopleiding op middelbaar niveau voor meisjes en jongens, gericht op functies in een breed arbeidsveld: het begeleiden van kinderen van 0-16 jaar, in groepsverband. Omdat dat toekomstige ar-

beidsveld zo breed is, wordt de opleiding dan ook niet op één bepaalde functie gericht, maar veel meer op een oriëntering op de mogelijkheden die het diploma in de praktijk biedt. Het gaat in de eerste plaats om het aankweken van een beroepshouding: het leren omgaan met kinderen en het samenwerken in teamverband met collega's. Dat wil niet zeggen, dat er ook geen stuk kennis in de opleiding zou worden aangeleerd, want dat is, net als in welke andere opleiding ook, onontbeerlijk. Gediplomeerden van de opleiding Kinderverzorging/Jeugdverzorging kunnen om een paar voorbeelden te noemen, worden geplaatst als leid(st)er in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, medische en niet-medische kinderverhuizen, medische kinderdagverblijven, tehuizen voor zwak begaafde of lichamelijk gehandicapte kinderen.

We behoeven hier niets aan toe te voegen om de belangstelling voor dit onderwijs en deze school op te wekken. In de advertentie staat dat op verzoek gaarne nadere gegevens worden verstrekt.

Laten onze lezers die kinderen hebben die dergelijk onderwijs zullen volgen en niet al te ver weg wonen van het onderwijs aan deze school gebruik maken. Dat geldt natuurlijk ook de andere opleidingen. Hier wordt nog ten volle rekening gehouden met de Heere en Zijn Woord. En dat is in deze tijd van verwarring een feit om dankbaar op te merken.

B.

Uitnodiging Jaarvergadering G.O.L.V.

Datum: D.V. dinsdag 29 december 1981

Spreekers: Ds. M. Golverdingen en

dh. J. Koppejan

Onderwerpen: „Op weg naar een vaderloze samenleving?” en „De G.O.L.V., toen en nu”
Vergaderplaats: Nieuwe aula van „De Driestar” - Ronsseweg 557 - Gouda
Aanvang: 10.00 uur precies

De kerstvakantie nadert met rasse schreden. Dit betekent voor het bestuur van de G.O.L.V. dat zij volop bezig is haar voorbereidingen te treffen voor de komende jaarvergadering. Dit jaarlijks terugkerend evenement is een hoogtepunt in het verenigingsjaar. Enerzijds draagt de vergadering het karakter van een reünie; het doet vele leden goed jaarlijks in de gelegenheid te zijn kennissen, vrienden en oud-collega's te ontmoeten.

Anderszijds wordt getracht zich deze dag te bezinnen op één of meer facetten van de ontwikkeling die ons onderwijs doormaakt. Deze bezinning is nuttig, ja noodzakelijk in de tijd van revolutionair noodgetij waarin wij leven; een tijd waarin de spreuk van Groen van Prinsterer: „Tegen de revolutie het Evangelie” actueler is dan ooit. Deze revolutiegeest bedreigt ook ons reformatorisch onderwijs, temeer daar vanuit de politiek gestreefd wordt naar maatschappelijke veranderingen via het onderwijs. Daarom dienen we waakzaam te zijn, opdat de grondslagen van ons onderwijs, dat gefundeerd behoort te zijn op Schrift en Belijdenis, niet ten prooi zullen vallen aan verslapping en uitholling.

De komende jaarvergadering draagt een bijzonder karakter, daar we mogen herdenken dat de vereniging 60 jaar geleden als Gereformeerde Onderwijzers Vereniging is opgericht. Nadat ds. M. Golverdingen 's morgens in zijn referaat „Op weg naar een vaderloze samenleving?” ons gewezen zal hebben op een ontwikkeling in onze maatschappij die ons met zorg moet vervullen, zal de oud-voorzitter van de G.O.L.V., dh. J. Koppejan, aandacht besteden aan het jubileum. Zijn onderwerp is getiteld: „De G.O.L.V., toen en nu”. Tevens zal afscheid genomen worden van de eerste en tweede voorzitter, die na een zittingsperiode van **bijkans 10 jaren, mede in verband met** andere drukke werkzaamheden, de tijd gekomen achten hun plaats voor anderen in te ruimen.

In de middagpauze zal aan alle aanwezigen een gratis lunch worden aangeboden.

Het bestuur wil een dringend beroep doen op allen die betrokken zijn bij het reformatorisch onderwijs, al of geen lid van de G.O.L.V., met name ook onze jongere collega's, om onze jaarvergadering te bezoeken. Laat deze dag een duidelijke illustratie

~~zijn van sam~~horigheid, die ons als kleuterleidsters, onderwijzer(s) (essen) en docenten samenbindt. Het is toch immers onze **gezamenlijke opdracht de jeugd op te voeden** en te onderwijzen vanuit het Woord van God. Daarom hebben wij elkaar nodig en kan deze vergadering een aangename en nuttige functie vervullen.

Graag tot ziens op D. V. dinsdag 29 december!

Namens het bestuur van de G.O.L.V.
B. Stolk, voorzitter
M. Last, secretaris

VOOR DE JEUGD Het Zonnekind. 24

„En het knechtje werd groot en de HEERE zegende het. En de Geest des Heeren begon hem bij wijlen te drijven in het leger van Dan, tussen Zora en tussen Estaol.”

Richteren 13 : 24b en 25.

Simson is opgegroeid. En het knechtje werd groot. Het staat er zo simpel. Je zoudt er met een sneltreinvaart aan voorbijgaan. Ja, zo zijn wij nu eenmaal, voornamelijk in deze tijd, waarin het tempo steeds maar wordt opgevoerd. Doch laten wij het maar rustig aan doen.

Het kind Simson is net eender groot geworden als al onze kinderen groot worden. Het heeft dagen, weken, maanden en jaren geduurd voor het knechtje groot was. Elke dag heeft in het leven van Simson zijn eigen inhoud gehad. Hij moest dagelijks eten en drinken, om te groeien, om groot te kunnen worden. Toen het kind opgroeide, kwam al heel gauw openbaar, dat het kind geen volmaakt kind was. Integendeel. Het was een kind aan alle andere kinderen gelijk. Het was ook in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Het heeft elke dag schuld met schuld vermeerderd. Wat moet je van een zondig kind anders verwachten. Simson betekent Zon, maar die is nog al eens achter de schaduw van zijn boze natuur schuil gegaan. De zon werd dan als 't ware verduisterd. En als dan de Heere met dat kind gedaan zou hebben, naar dat dat kind waard was en zich dagelijks meer waard maakte, ~~dan zou de Zon nooit hoog geklommen zijn.~~ Dan zou ze in de morgenstond al voor goed zijn ondergegaan. Ook dit is om over na te denken.

Want een ieder die kinderen heeft, ziet zijn kinderen ook opgroeien. Het is een voorrecht, waar veel te weinig bij stilgestaan wordt, als elke dag weer het eten en drinken zodanig gezegend wordt dat onze kinderen er wel bij varen, er groot door worden.

We gaan van dat voorrecht soms iets beseffen, als het eens anders gaat, als de kinderen kwijnen, ziek zijn, niet groeien willen en soms sterven. Want ook dat komt voor. Niet alle kinderen worden groot. Het behaagt God, naar Zijn ondoorgroendelijke wijsheid wel eens, om kinderen in hun prille jeugd weg te nemen. Dit kan veel vragen oproepen, die nooit beantwoord worden. Het kan ook dat de ouders, met de door God toegebrachte slagen onder God terecht komen. God recht en gerechtigheid toeschrijven. Zij hebben dan niets te vertellen. Job moest getuigen: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des HEEREN zij geloofd. Hij kan dan ook geloof geven, dat Hij Zijn waarheid nimmer krenken zal, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Als dit bevestigd wordt, mogen Godzalige ouders niet twijfelen aan de zaligheid van hun vroegstervende kinderen.

Dit kan natuurlijk niet zonder meer toegepast worden op alle kinderen en ook niet op alle ouders. Want alle ouders zijn geen Godzalige ouders. Ik schrijf dit met nadruk, omdat er nogal eens misbruik wordt gemaakt van allerhande op zichzelf zeer schone waarheden. Want als de kinderen door genade tot kinderen van God worden aangenomen en vroeg worden thuisgehaald, dan gebeurt dit niet op grond van de Godzaligheid van die ouders, maar op grond van toegepaste genade beloften, waarin de Heere vrij is. Hij kan dit zelfs doen bij kinderen wier ouders niet Godzalig zijn. Ik denk hier aan het kind van Jerobeam. Ik hoop dat jullie de geschiedenis kennen. Jerobeam staat in de bijbel getekend als de man die Israël zondigen deed, door de instelling van de „kalverendienst” te Dan en te Bethel. Deze Jerobeam had een kind

waarin wat goeds voor de HEERE gevonden werd, omdat de Heere het er zelf in gelegd had. En daarom werd dit kind reeds vroeg door de Heere weggenomen, opgenomen in heerlijkheid, terwijl de ouders van dit kind er nooit gekomen zijn. Zij hebben zich daarom ook met de gedachte dat hun kind goed weg was nooit kunnen troosten. Ook dit willen wij met nadruk stellen, omdat er ook nu ouders zijn, die vroeg kinderen hebben verloren. Dan is er natuurlijke droefheid, wat op zichzelf in Gods Woord nergens verboden wordt. Doch als men dan geen Godzalige ouder is, dat zijn ouders die God vrezen, dan troosten zij zich met de gedachte dat hun kind wel goed af zal zijn. Afgedacht nu van het feit dat dit mogelijk is, is de troost waarmee men zichzelf troost, bedrog voor de eeuwigheid. Want stel dat de ouders in hun onbekeerde staat sterven, terwijl hun kind door God opgenomen is in heerlijkheid, dan zal het kind in de dag der dagen tegen de ouders **opstaan en hen mede helpen veroordelen.** De gedachte dat mijn eigen kinderen mij zullen helpen veroordelen, kan toch moeilijk troostvol zijn. Ik schrijf dit, opdat als er ouders zijn, die zich hierdoor aangesproken gevoelen, het voor hen een prikkel zal mogen zijn tot waarachtige bekering. God zou het kunnen gebruiken.

De ouders van Simson hebben hun kind niet alleen gevoed, maar ook opgevoed. Zij hebben hun kind, al naar dat het er vatbaar voor was, verteld wat de HEERE omtrent dat kind beloofd had. De begrippen zonde en genade zijn dat kind bijgebracht. Want hij moest in beide zaken onderwezen worden, daar Simson als een zondig kind, van genade moest leren leven.

Wijn en sterke drank hebben zij hem nooit gegeven. Dat mocht niet en daar hebben deze ouders zich stipt aan gehouden. Ik dacht dat uit het bovenstaande voor ons ook wel wat te leren was. Want onze kinderen moeten niet alleen gevoed worden, maar ook opgevoed. En dat is geen eenvoudige zaak. Sommigen zeggen dat het in deze tijd een heel moeilijke zaak is. En ik geloof het ten dele. Want het is niet alleen nu moeilijk, doch dat is het altijd geweest. Want de kinderen openbaren bij het opgroeien altijd weer dat ze een boos en verdorven hart hebben. En dan is het de taak van de ouders om de kinderen ook de begrippen zonde en genade bij te brengen. Dit zal alleen geschieden wanneer de ouders daar zelf enig wezenlijk begrip van hebben, al zal dan elke ouder nog wel moeten bekennen dat het met veel gebrek gebeurt. En dan die wijn en sterke drank! Simson kreeg het niet. En onze kinderen? Ja, ik zet hier maar een vraagteken. Want we leven nog in de z.g.n. welvaartstijd en dan wordt het met wijn en sterke drank t.o.v. kinderen niet altijd te nauw genomen. De kinderen doen dan al gauw mee. Je kunt ze niet alles onthouden. De ervaring leert echter dat het niet zelden gaat van kwaad tot erger. Leest er de krant maar op na en dan zal die het wel vertellen, hoe het opstaat met de jeugd. Hoe velen er al vroeg alcoholist zijn en daar het overdadig gebruik van drank, ziel en lichaam ten verderve voeren. Drank, drugs en sex zijn de drie grote boosdoeners die het leven ook van onze kinderen bedreigen. Zeg niet dat dit onder onze mensen niet voorkomt, want dan plaatst ge uzelf gewoon buiten de werkelijkheid van het leven. Het komt helaas ook onder onze jonge mensen voor. En dit voltrekt zich niet ineens. Het gaat allemaal geleidelijk. Het begint met de eerste stap. Voorkomen is dan toch altijd nog beter dan genezen. Laat jong en oud dit ter harte nemen. Ik geloof niet dat dit uitstapje, als u het zo zoudt willen noemen, overbodig is. Ik zou alleen kunnen wensen dat het zo was. Maar de werkelijkheid is anders. Daarom ouders, zoek uw kinderen, al is het dan met alle gebrek, overeenkomstig de eens door u gegeven belofte, op te voeden in de vreze des Heeren. Daar is zegen op te verwachten.

„en de Heere zegende het.” Ook hier wil ik bij de voortvarende lezer aan de teugel trekken. Want dit moet als een groot wonder worden opgemerkt: En de HEERE zegende het. Dat had het kind niet verdiend. Integendeel. Als een zondig kind had Simson de vloek verdiend. Dat hebben onze kinderen ook. Ze zijn om der zonde wil allerhande ellendigheid, ja de verdoemenis zelf onderworpen. U kent deze bekende zinsnede uit het oude doopsformulier toch nog wel. En dan toch gezegend, hoe is het mogelijk. Hier mag ik weer wijzen op het Kind, dat ook opgegroeid

is en opgevoed is, doch dat nooit iets onbehoorlijks gedaan heeft. En dat Kind, de grote Zon der gerechtigheid, zag het licht uitgaan. „De zon werd verduisterd” toen Hij op Golgotha aan het kruishout der vervloeking hing. Hij heeft het in die benauwde ure moeten uitroepen: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Hij heeft voor Simson de vloek gedragen en daarom kon Simson door de HEERE gezegend worden. Het is een zegen uit genade, op de grondslag van het recht.

Alleen daarom kan de HEERE ook nu nog kinderen zegenen. Ook onze kinderen. Beseffen wij dit wel recht? Als dit verstaan wordt gaan we de liefde Gods opmerken t.o.v. zondige kinderen en ook grote mensen, die eens kinderen geweest zijn. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Als jullie dit blad ontvangen, zitten we in de kersttijd. Dan wordt dit geweldige feit van de geboorte van de Zaligmaker weer herdacht. Ik wil met één zin jullie "gezegende kerstdagen" toewensen.

Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKING

Meer dan samenwonen door B.J. Zijl
Uitgeverij Stark, postbus 302,
1794 Oosterend-Texel

De schrijver is voorlichtingsfunctionaris bij de Vereniging ter Bescherming van het Ongeboren Kind (VBOK). Het boekje is bedoeld als een handreiking over huwelijksmoraal, zwangerschap en gezinsvorming.

Op de achterzijde van de omslag lezen we: Vanuit de praktijk van de hulpverlening, maar bovenal vanuit de richtlijnen die de Bijbel ons geeft, worden deze zaken op een fijngevoelige en eerlijke manier behandeld. Zonder de pretentie te hebben volledig te zijn wil dit boekje een eerste aanzet geven tot voorlichting en het nadenken over zwangerschap, voorbehoedsmiddelen en gezinsgrootte. Het is een taak binnen de opvoeding onze kinderen te wijzen op het doel van, en de opdrachten binnen het huwelijk. Vandaar dat de problematiek die aan de orde komt niet alleen belangrijk is voor jonge echtparen en voor hen die vlak voor het huwelijk staan maar ook voor ouders met opgroeiende kinderen.

De inhoudsopgave luidt als volgt: Ten geleide, 1. Inleiding, 2. De instelling van het huwelijk, 3. De liefde binnen het huwelijk, 4. Huwelijk en kinderzegen, 5. Het gezin, 6. De verantwoording voor het gezin, 7. Gezinsvorming en gezinsplanning, 8. Voorbehoedsmiddelen, 9. Wat dan?, 10. Sexuele voorlichting aan kinderen, Tot slot.

Ds. J. van Haaren, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Amersfoort, schreef een Ten geleide. Het was hem een genoegen om in dit boekje van zijn oudcatechisant een woord vooraf te schrijven. Ds. Van Haaren zegt verder o.a.:

Er wordt door hem een zeer teer onderwerp aan de orde gesteld. Een onderwerp dat vandaag in het middelpunt van de belangstelling staat. Het gaat immers over het huwelijk en wat daarmee samenhangt. En juist op dit terrein zijn er tegenwoordig heel wat ontsporingen. Op allerlei wijze trachten men aan de greep van Gods Woord te ontkomen. Men wenst meer vrijheid. Anderzijds is het zo dat degenen die deze vrijheid niet begeren, toch worstelen met allerlei vragen en problemen, die vroeger niet of nauwelijks bestonden. Nu kunnen wij natuurlijk net doen alsof deze problemen er niet zijn doch ik meen dat we dan aan struisvogelpolitiek doen. En die is ten enenmale uit den boze, want daarmee wordt niets opgelost. Nu moet ik hier in één adem aan toevoegen, dat ook in dit boekje niet zomaar pasklare antwoorden gegeven worden. Wie zou die kunnen geven? Maar wel wil het de weg wijzen aan- en tot steun zijn voor diegenen, die op het terrein van het huwelijk met allerlei problemen te maken hebben. Ik heb dan ook alle waardering voor het feit, dat de heer Zijl de moed heeft gevonden om over deze aangelegenheid te schrijven.

Aan het slot spreekt Ds. Van Haaren uit dat hij dan ook van ganser harte hoopt dat velen dit boekje ter hand zullen nemen en er profijt van zullen hebben.

We behoeven hier niets aan toe te voegen.

Het boekje telt 71 pagina's en kost f 9,75. B.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (84)

19. Frances en haar zonen (5).

Toen hij een verslag ontving van de goedertierenheid des Heeren kon niemand meer aangedaan zijn over hun vreugde dan Mr. Bourne: „Ik heb uw brief met veel tranen en dankbaarheid gelezen”, schrijft hij. „O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis God! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen!” Toen wij dachten dat Hij zover van ons was, terwijl wij onze ellende betreurden en een totale scheiding van Hem vreesden, toonde Hij Zich zeer nabij en deed Hij ons zien, dat Hij het Zelf was die onze ondenkbare zondigheid aan ons ontdekte, opdat wij zouden leren te meer Zijn genade te prijzen, zoals we lezen van een, die meer liefhad, omdat hem veel vergeven was.

Ik zou graag willen, dat u elk blijk van liefde, dat de Heere toont ten eerste waardeert en het grootste voordeel uit deze boeken haalt door aan Zijn voeten te zitten en naar Zijn stem te luisteren en om genade te smeken om in overeenstemming daarmee te wandelen. Ik wil er u vriendelijk aan herinneren, dat al Gods kinderen soldaten genoemd worden en dat wij moeten leren moeite te verdragen. Dit wordt niet voor niets gezegd, want er is nog de wereld, het vlees en de duivel om tegen te strijden zolang wij leven. Zonder twijfel zult gij u vaak bekommerd gevoelen hoe staande te kunnen blijven, maar als u door het geloof ziet op de onzichtbare macht van God, dan zult u stand houden en vruchtbaar zijn. Smeek om en houd een teer geweten, want hierop zal er een zuivere indruk van Gods Woord zijn. U is nu in de feestzaal, maar u moet niet vergeten, dat boven u de banier wappert, die laat zien, dat er oorlog verklaard is. Ik weet dat er niets zo moeilijk is te geloven dan dat er liefde kan zijn in deze ontplooiden banier. Ik was altijd bang dat de strijd er was om mij te laten zijn, dat ik niets was en dat ik eens zou vergaan, maar ik heb duizenden malen ondervonden, dat in het leven niets zo vruchtbaar en profijtelijk is als deze vernederende gevechten. Hierdoor heb ik geleerd, dat mijn eigen kracht volkomen zwakheid is, maar de algenoegzaamheid die in Jezus Christus is heeft tenslotte altijd weer bewezen het middel te zijn tot verdere openbaring van Zijn rijke genade. De vrede is hersteld en alle vervreemding en afstand tussen de Heere en mijn ziel is weggenomen; en u weet: in Zijn nabijheid is volle vreugde en al het andere is duisternis”.

In Norton had Mrs. Benson, die het druk met haar jonge kinderen had, Richard, James en de enige dochter, de jongste van allemaal, Charlotte, een grote beproeving, die zij gedurende veertien jaar had, te verduren en die bestond uit het weigeren om zich in de nederigheid en godvruchtige vrees met een godsdienst te verenigen, waarvan zij overtuigd was, dat deze alleen maar een uiterlijke vorm was en die als het aanbidden van een vreemde god voor haar geworden was. Ze had naarstig gezocht naar en geprobeerd houvast te krijgen aan enig woord of uittaling van de Heere, waardoor zij hulp zou verkrijgen om haar man te laten zien dat zij niet met een vrij geweten een weg

kon vermijden die zowel voor hem als voor haarzelf pijnlijk was. Ze kon echter geen uitweg vinden en was uiteindelijk in staat om onder beding van genade en de hulp van de Heilige Geest dit kruis op te nemen”.

Wel verschillend van de gevallen van Bernard en de zusters in Pulverbach, maar toch er op gelijkend. Een andere aanstoot in het dorp begint, als de vrouw van de predikant zich aan de bediening van haar man onttrekt.

Zelf beschrijft zij het zo: „Ik geloof dat de Heere mij gedurende de laatste twaalf jaren (van 1834-1848) getrokken heeft en mij steeds meer uit Zijn wet heeft onderwezen. Hij heeft mij veel gewetensovertuigingen gegeven, dat onze godsdienst niet was zoals hij wezen moest, want hij bracht niet van tijd tot tijd in onze zielen enige rijke bezoeken van de Heere Jezus Christus, waarmee Hij naar ik geloof Zijn volk gedenkt en vereert. Zijn Heilige Naam zij gedankt, Hij zag de treurige toestand waarin ik mij bevond (in een godsdienst die zonder moeite en zonder voedsel voor mijn ziel was) en hoe ik in banden gebonden was, niet bij machte die te verbreken als Zijn krachtige hand er mij niet uit zou verlossen. Ik weet zeker dat ik Hem niet genoeg kan prijzen dat Hij voor mij tussenbeide gekomen is en door Zijn sterke vrees, die de overhand had, heeft Hij mij tot dusver gedragen op een pad, waarvan ik nooit had kunnen geloven, dat het mogelijk was, dat ik daarop zou treden, maar het is een weg geweest van grote moeite voor vlees en bloed. Na een paar maanden (nadat zij des zondags uit de Kerk was gebleven) was ik opnieuw verstrikt, maar de Heere verloor mij tenslotte en onderwees mij met een sterke hand, dat ik geen gemeenschap mocht houden. Mijn sterke en voortdurende geroep was: „O Heere, geef mij Uw vrees in mijn hart, heilige vrees!”

Het gevolg daarvan was, dat ik in moeite kwam en veel pijn en verdriet had van de kant van mijn liefste en meest beminde van de aardse vrienden en ik weet zeker, dat ik niet tegen al zijn smekingen en wensen vol had kunnen houden, als niet een krachtiger maar verborgen Stem van tijd tot tijd mijn geweten ervan overtuigde dat „De siddering des mensen legt een strik” en „de vrees des Heeren is het beginsel der wijsheid”. Zo werd ik geestelijk geleid om de Heere met veel uitroepen en tranen te smeken, dat Hij in genade op mij zou willen neerzien en mij meer bevreesd zou maken om Hem te beledigen dan het verliezen van de goedkeuring van de hele wereld. Ik gevoel, dat het lezen van Gods Woord in het verborgene zeer dierbaar voor mij is en vele gedachten komen tot mijn hart om te verlichten en te versterken en er schijnt nu niets, zoals vroeger, de directe uittaling van God tot mijn ziel tegen te staan, maar ik gevoel een kracht om in het gebed tot God te naderen”.

Ze voelde een sterke vrees voor de sabbatten, dat die haar geen goed zouden brengen. „Ik beefde”, schrijft zij, „als ik dacht aan mijn afwezigheid van de openbare eredienst, wanneer Gods tegenwoordigheid niet persoonlijk gevoeld werd. Ik vond deze overdenkingen profijtelijk, want de Heere legde in Zijn grote genade een ernstig beroep in mijn hart, dat Hij mij niet zou verlaten om zo een sabbat in geestelijke dood en donkerheid door te moeten brengen”.

**Zoveel
hartverwarmende
reacties....**

Ouders en personeel Allen hartelijk dank!

U hebt ons krachtig gesteund om de Stichting Begeleidingscentrum Gereformeerd Schoolonderwijs (B.G.S.) in eerste aanzet gestalte te geven; 8 medewerkers staan gereed om de scholen met raad en daad bij te staan.

We zijn nu een flink stuk op de goede weg. We zijn er echter nog niet. Vooral de huur en de inrichting van kantoorruimte vergen tegenwoordig aanzienlijke bedragen.

Dat probleem leggen we in alle vertrouwen voor aan degenen die nog geen bijdrage hebben gegeven en aan hen die geen kinderen op onze scholen hebben, maar die principieel verantwoorde schoolbegeleiding naar Schrift en belijdenis van harte willen steunen. Dus b.v. aan de

opa's en oma's, ooms en tantes

ja, allen die met ons meeleven en ons een warm hart toedragen

**wilt u ons één keer
met een gift steunen?**

Wij beloven U het geld uiterst zorgvuldig en verantwoord te besteden. Doet U mee? Bij voorbaat hartelijk dank!

~ kunt ons zo steunen:

Banknummer Rabobank Zwijndrecht 1810.29.744
Postrekening 4296056 t.n.v. de Stichting Begeleidingscentrum
Gereformeerd Schoolonderwijs te H.L. Ambacht,
s.v.p. met vermelding: Extra ruggesteuntje.

Stichting Begeleidingscentrum

Gereformeerd Schoolonderwijs

AANMELDING LEERLINGEN

De Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatische Grondslag te Amersfoort begint D.V. 1 augustus 1982 met een school voor

MIDDELBAAR HUISHOUD- EN NIJVERHEIDS- ONDERWIJS te AMERSFOORT

We starten met de opleiding **INAS** (1 en 2 jarig) en de opleiding **kv/jv** (kinder- en jeugdverzorging; 2 en 3 jarig).

Gevraagde vooropleiding: LHNO, MAVO-3, MAVO 4, 3 jaar HAVO of VWO.

De schooltijden worden zodanig vastgesteld, dat het ook mogelijk moet zijn vanaf grotere afstanden de school te bezoeken.

Op verzoek worden gaarne nadere inlichtingen verstrekt.

De **voorlopige aanmelding** moet zo spoedig mogelijk, doch **uiterlijk 9 januari 1982**, plaats hebben.

U kunt voorlopig volstaan met het opgeven van naam, adres, woonplaats, godsdienst en vooropleiding op telefoonnummer 033-12442 (op werkdagen van 8.30 - 16.00 uur). Zorg er s.v.p. tijdig bij te zijn.

Stichting SHAARE ZEDEK opgericht.

Eén dezer dagen is de notariële acte gepasseerd van een nieuwe Stichting "Shaare Zedek" in Nederland.

Het blijkt dat er vanuit Nederland maar ook vanuit Jeruzalem een zeer grote behoefte bestaat om het werk van dit ziekenhuis te blijven steunen.

Het Reformatorisch Dagblad heeft vanaf 1975 vier acties voor dit ziekenhuis gevoerd, die samen het grote bedrag van 1,4 miljoen opbrachten. Mede door dit werk heeft "Shaare Zedek" een dusdanige bekendheid in ons land gekregen, dat velen achter dit werk willen blijven staan.

Van diverse kanten komen aanvragen voor dia- en voorlichtingsavonden binnen, terwijl vele kerkeraden en particuliere personen giften blijven overmaken.

Daar het Reformatorisch Dagblad voor zichzelf hierin geen permanente zaak kan zien, heeft de Europese vertegenwoordiger van genoemd ziekenhuis een aantal personen uit de reformatorische gezindte benaderd met het verzoek een stichting in het leven te roepen. Dat heeft dan één dezer dagen plaatsgevonden.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

Ds. H. Harkema te Bilthoven - Ned. Herv. - voorzitter

Mej. G.A. Wilbrink te Apeldoorn - Ger. Gem. - secretaresse

De heer T. Kapitein te Urk - Chr. Ger. - penningmeester

De heer H. v.d. Herik te Leerdam - Chr. Ger. - algemeen adjunct

De heer K. Bokma te Apeldoorn - Ger. Gem. - Ned. Herv.

Mevr. A.M. Harkema-Visch te Bilthoven - Ned. Herv.

Mevr. L. v.d. Linde-v.d. Brink te Gouda - Ned. Herv.

De Stichting stelt zich ten doel om in Nederland meer bekendheid te geven aan het Shaare Zedek Ziekenhuis te Jeruzalem en dit financiële en morele hulp te verlenen. Zij tracht dit te doen door:

- het organiseren en verzorgen van voorlichtingsavonden (o.a. diaserieën)
- het inzamelen van gelden en het werven van donateurs.

Voorwaarde voor deze hulp is, dat in genoemd ziekenhuis geen abortus provocatus of euthanasie wordt gepleegd. Het leven wordt dus van de conceptie tot de dood beschermd. Voorts dat in genoemd ziekenhuis medische hulp wordt verleend aan alle mensen, van welke huidskleur, nationaliteit of religie zij ook mogen zijn.

De Stichting zoekt thans naar een propagandist, die het propagandawerk en de voorlichtingsavonden kan verzorgen.

Het adres voor informatie e.d. is voorlopig: Waalstraat 10, 7333 JW Apeldoorn.

Tel. 055 - 334748 (alleen 's avonds)

Het tel.nr. van de voorzitter ds. H. Harkema is: 030 - 781418

vakantiecentrum de VERRASSING op TEXEL
heeft er een aangrenzend pand bij. Komt u het ook uitproberen?
Volledig pension, verwarmde kamers, prijs slechts f. 42,50 p.p.d.
Al 26 jaar het adres voor pension, sta-caravans en bungalows.
Neem vrijblijvend even contact op. Tel 02223 - 661 of 391.

Zijn zij kinderen van de rekening geworden?

KINDEREN van de rekening, niet alleen de Papoeakindertjes, maar het hele Papoeavolk. Is aan hen niet gepresenteerd de rekening van ons koloniaal verleden? Betalen zij vandaag nog niet, elke dag weer, voor de trouw die zij aan Nederland, aan ons, bewezen hebben?

De Papoea's mogen geen volk zijn. Ze mogen zichzelf geen Papoea meer noemen.

AL MEER dan tien jaar duurt dit onrecht. Er is een Zwartboek over vol geschreven. Tienduizenden doden. Duizenden vluchtelingen. Honderden weduwen en wezen en achtergebleven gezinnen. Gevangenen, vermisten, verdwenen. Elke dag levensbedreiging. De Papoea is uit het straatbeeld verdwenen.

ER BLIJFT voor ons maar één ding over: een overlevingskans scheppen. Onze Stichting werkt daaraan. Wij helpen waar we helpen kunnen. U ziet de weeskindertjes van één van de tehuizen die wij steunen. Zij zijn onze eerste zorg. Maar onze helpers zoeken het leed op, waar ze 't ook maar aantreffen. „Konden we maar overal komen”, horen we steeds weer als toch het leed toegeslagen heeft.

Laat ze niet in de steek

Neem er een voor uw rekening

Papoea-fonds
Postgiro 243000
Rozendaal 7
8431 PD Oosterwolde
Bank: Amro-Oosterwolde
Rekening 44 40 72 470

Secretariaat:
Van Randwijcklaan 104
3815 MT Amersfoort
Telefoon 033 - 728690

Stichting Hulp aan Papoea's in Nood

PLAATS UW FAMILIE-BERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

□ „Repos Ailleurs” te Driebergen. RUSTOORD voor eenzaam, herstellen, oververmoeiden en zij die, binnen eigen kring, er eens uit willen of moeten. Houdt u Gods Dag in ere en bent u afkerig van t.v. e.d., belt u dan eens 03438 - 12466.

uitgeverij-boekhandel STARK-TEXEL
TIJD IN GODS HAND
verantwoordelijkheid voor het leven
door Ir. J. van der Graaf
prof. dr. J. Douma
mr. G. Houdijk
drs. J. ten Have
mevr. drs. A.B.F. Hoek-van Kooten
ds. A. Elshout
een **HANDREIKING**
— over achtergronden
— consequenties
— en roeping
in verband met de wetgeving over abortus provocatus
ISBN 90 6398 420 0 prijs f. 15,95
ook verkrijgbaar in de boekhandel
postbus 302
1794 ZG Oosterend Nh.
tel. 02223-661 of 495

uitgeverij-boekhandel STARK-TEXEL
MEER DAN SAMENWONEN
een **HANDREIKING**
— over huwelijksmoraal
— zwangerschap
— en gezinsvorming
door B. J. Zijl met een 'ten geleide' door ds. J. van Haaren
ISBN 90 6398 360 3 prijs f. 9,75
ook verkrijgbaar in de boekhandel
postbus 302
1794 ZG Oosterend Nh.
tel. 02223-661 of 495

wd

Een kans om te overleven

In de Derde Wereld sterven elke minuut 30 kinderen door ondervoeding.
Vele miljoenen missen ook geestelijk voedsel

Geef één of meer warme maaltijden
f 0,75

Een bundel van liefde (kleding en schoeisel)
f 15,-

Een kinderbijbel
f 10,-

„Geef je hun te eten” Lukas 9 : 13a

Stichting Reformatorische Hulpactie
„Woord en Daad”
Giro 3020900
Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 32550